

«ὥς»

ΟΙ ΧΡΗΣΕΙΣ ΤΟΥ «ὥς»

Ο «ὥς» είναι ένας σύνδεσμος που καταλαμβάνει πολλές συντακτικές θέσεις μέσα στην περίοδο λόγου. Συγκεκριμένα:

1. Εισάγει Ειδικές ουσιαστικές προτάσεις
2. Εισάγει Τελικές επιρρηματικές προτάσεις
3. Εισάγει Συμπερασματικές προτάσεις
4. Εισάγει Χρονικές προτάσεις
5. Εισάγει Αιτιολογικές προτάσεις
6. Εισάγει Αναφορικές επιρρηματικές προτάσεις Τρόπου
7. Εισάγει Πλάγιες Ερωτήσεις
8. Συντάσσεται με την Αιτιατική Προσώπων.
9. Εισάγει β' όρο συγκρίσεως μετά από επίθετα/επιρρ. συγκριτικού βαθμού.
10. Συντάσσεται με ένα ουσιαστικό ως επιρρημ. προσδιορισμός τρόπου
11. Συντάσσεται με υπερθετικό βαθμό επιθέτου ή επιρρήματος.
12. Συντάσσεται με μετοχή Μέλλοντα
13. Συντάσσεται με μετοχή Ενεστώτα, Αορίστου, Παρακειμένου
14. Συνθέτει την επιρρηματική έκφραση «ὥς/ὥσπερ ἄν εἶ»
15. Συνθέτει παρενθετικές επιρρηματικές προτάσεις.
16. Ενισχύει την έννοια της διανεμητικότητας .
17. Λειτουργεί παραβολικά σε εμπρόθετους προσδιορισμούς

1. Ο «ὥς» ως ειδικός σύνδεσμος εισάγων Ειδικές προτάσεις, ισοδύναμος με τον «ὅτι»:

Η εμφάνιση των «ὥς» και «ὅτι» στις Ειδικές προτάσεις είναι χωρίς ιδιαίτερη σημασία, καθώς αποδίδουν το ίδιο νόημα, κι αν σε κάποιες προτάσεις ο «ὥς» εκφράζει μία λιγότερο ασφαλή γνώμη, και δηλώνει λιγότερη βεβαιότητα για την πραγματοποίηση των απόψεων που παρουσιάζει, αυτό είναι μάλλον συμπτωματικό, διότι αλλού δείχνει το ακριβώς αντίθετο. Οι εγκλίσεις μπορεί να είναι η Οριστική κάθε χρόνου, η Δυνητική Ευκτική, η Δυνητική Οριστική Ιστορικού χρόνου, αν προηγείται ρ. αρκτικού χρόνου. Αν όμως προηγείται ρ. Ιστορικού χρόνου, τότε συνήθως (όχι πάντοτε) απαντά η απλή Ευκτική.

- ✓ «τὴν μὲν γὰρ ἐπὶ τῶν τετρακοσίων πολιτείαν καὶ αὐτὸς δῆπου ὁ δῆμος ἐψηφίσατο, διδασκόμενος ὥς οἱ Λακεδαιμόνιοι πάση πολιτείᾳ μᾶλλον ἢ δημοκρατίᾳ πιστεύσειαν, Ξεν. Ἑλλ. 2,3,45», όπου η χρήση του «ὥς» δεν υπονοεί καμία υποκειμενική κρίση, αντιθέτως το περιεχόμενο της ειδικής ήταν τότε η κρατούσα άποψη: «το πολίτευμα που ἔδινε το πολιτικά δικαιώματα μόνο σε τετρακόσιους Αθηναίους πολίτες ακόμη και τα λαϊκά στρώματα το ψήφισαν, διότι άκουγαν ότι οι Λακεδαιμόνιοι ήταν δυνατόν να δεχθούν οποιοδήποτε πολίτευμα παρά το δημοκρατικό».
- ✓ «ὅσοι μὲν γὰρ ἐπεποιήκεσάν τι βιαιότερον καὶ ἐφοβοῦντο, ἐντόνως ἔλεγον ὥς οὐ χρεῖη καθυφίεσθαι τοῖς ἐν Πειραιεῖ, Ξεν. Ἑλλ. 2,4,23» = «ὅσοι τώρα εἶχαν διαπράξει σοβαρά αδικήματα και φοβούνταν, υποστήριζαν με πάθος την άποψη ότι δεν έπρεπε να υποχωρήσουν σ' αυτούς που εἶχαν επαναστατήσει στον Πειραιά», όπου η πρόταση του «ὥς» σε καμία περίπτωση δεν εκφράζει μία υποκειμενική άποψη με την έννοια της μη αληθούς γνώμης. Η Ευκτική «χρεῖη» λόγω ιστορικού χρόνου στην Κ.Π. «ἔλεγον».

- ✓ «προηγόρει δὲ αὐτῶν Θηραμένης, λέγων ὥς χρή πείθεσθαι Λακεδαιμονίοις, Ξεν. Ἑλλ. 2,2,22» = «και πρώτος απ'αυτούς πήρε τον λόγο ο Θηραμένης και ἔλεγε ὅτι πρέπει να υπακούσουν στους Λακεδαιμονίους», όπου η χρήση του «ὥς» δεν σημαίνει ὅτι αυτά που ἔλεγε ο Θηραμένης δεν ἦταν αληθῆ.
- ✓ «ἢ γὰρ οὕτως, ὦ Σάκα, ὑπολαμβάνεις ὥς ἐγὼ νῦν τοσούτῳ ἥδιον ζῶ ὅσῳ πλείω κέκτημαι; Ξεν. Κύρ. 3,40,2» = «πράγματι λοιπόν, Σάκα, θεωρεῖς ὅτι ἐγὼ τώρα τόσο περισσότερο ευχάριστα ζῶ ὅσο περισσότερα αγαθὰ ἔχω;», όπου η χρήση του «ὥς» υποδηλώνει ὅτι το περιεχόμενο της ειδικῆς πρότασης εἶναι πράγματι κάτι αυστηρά υποκειμενικό.

2. Ο «ὥς» ως Τελικός σύνδεσμος εισάγων Τελικές Επιρρηματικές:

Η παρουσία ἐδῶ του «ὥς» ως Τελικοῦ συνδέσμου εἶναι ισοδύναμη με την χρήση του «ἵνα» ἢ «ὅπως». Οι ἐγκλίσεις που εμφανίζονται εἶναι η Ὑποτακτική, ἀν προηγείται ρ. ἀρκτικού χρόνου. Ἀν ὁμως προηγείται ρ. ἱστορικού χρόνου, τότε το πιο πιθανόν εἶναι να ἀπαντήσει η ἀπλή Εὐκτική.

- ✓ «τὸν μὲν Καλλίβιον ἐθεράπευον [οἱ Τριάκοντα] πάσῃ θεραπείᾳ, ὥς πάντα ἐπαινοῖ ἃ πράττειεν, Ξεν. Ἑλλ. 2,3,14» = «και οι Τριάντα τύραννοι ικανοποιούσαν τον Καλλίβιο με κάθε τρόπο, για να τους εγκρίνει ὅσα ἔκαναν», όπου η Εὐκτική δικαιολογείται λόγω της εξάρτησης ἀπὸ ρ. ἱστορικού χρόνου «ἐθεράπευον».
- ✓ «καὶ τινῶν αὐτῷ [Καλλικρατίδῃ] ἐξαγγελάντων ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι εἶεν, ἀνήγετο περὶ μέσας νύκτας ὥς ἐξαπινάϊως προσπέσοι, Ξεν. Ἑλλ. 1,6,28» = «και ὅταν κάποιοι ἀνακοίνωσαν στον Καλλικρατίδα ὅτι ἐκεῖνοι ἦταν οι Ἀθηναῖοι, αὐτος ἀνοίχτηκε με τον στόλο του στο πέλαγος στην διάρκεια της νύχτας, για να τους επιτεθεί ἀπρόσμενα», όπου πάλι ἔχουμε Εὐκτική λόγω εξάρτησης ἀπὸ ἱστορικό χρόνο.

• **Σημ.1:** Ἰδιορρυθμία του τελικοῦ «ὥς» ἀποτελεῖ η σύνταξί του με «ἂν + Ὑποτακτική» εἴτε προηγείται ἀρκτικός, εἴτε και ἱστορικός χρόνος. Αὐτό συμβαίνει για να ἐμφανιστεῖ η Τελική πρόταση και ὡς Ὑποθετική συγχρόνως:

- ✓ «ὥς δ' ἂν μάθῃς ὅτι οὐδ' ἂν ὑμεῖς δικαίως οὔτε βασιλεῖ οὔτ' ἐμοὶ ἀπιστοίητε, ἀντάκουσον, Ξεν. Ἀνάβ. 2,5,16» = «και για να μάθεις ὅτι εσεῖς σε καμία περίπτωση δεν εἶναι δυνατόν να ἄρετε την ἐμπιστοσύνη σας στον βασιλιά ἢ σε ἐμένα, ἀκουσε τα ἐξῆς».
- ✓ «ἀλλ' ἔπεσθαι χρή καὶ προσέχειν τὸν νοῦν, ὥς ἂν τὸ παραγγελλόμενον δύνῃσθε ποιεῖν, Ξεν. Ἀνάβ. 6,3,14» = «ὁμως πρέπει να ἀκολουθήσετε και ἐντείνετε την προσοχή σας, για να μπορεῖτε να κάνετε αὐτό που σας διατάσσουν».

3. Ο «ὥς» ως Συμπερασματικός σύνδεσμος εισάγων Συμπερασματικές Επιρρηματικές:

Ο «ὥς» λειτουργεῖ με τους ἴδιους κανόνες ὅπως και ο «ὥστε» στις συμπερασματικές προτάσεις του ἀποτελέσματος. Ὅμως η παρουσία του εἶναι μάλλον σπάνια στην θέση του «ὥστε», ο οποίος και προτιμάται. Ο «ὥς» ἐμφανίζεται ὡς συμπερασματικός με ἀπαρέμφατο. (Για περισσότερα δεῖξτε [ΕΔΩ](#))

- ✓ «τὴν μὲν οὖν ἡμέραν οὕτως ἀνεῖχον, εἰς δὲ την ἑσπέραν, ἐπεὶ σκότος εἶη, ἐξεβίβαζεν, ὥς μὴ καταδήλους εἶναι τοῖς πολέμοις ταῦτα ποιοῦντας, Ξεν. Ἑλλ. 1,6,20» = «και στην διάρκεια της ἡμέρας ἦσαν συγκρατημένοι, ἐνῶ λίγο πριν νυχτώσει, ἐπειδὴ εἶχε πέσει το σκοτάδι, ἀποβίβαζε τους στρατιώτες, ὥστε να μὴ γίνονται φανεροὶ στους ἐχθρούς ἐνῶ κάνουν κάτι τέτοιο».
- ✓ «τοῦτο δὲ ἐποίησαν οἱ Λακεδαιμόνιοι τοιῷδε λογισμῷ, ὥς, εἰ ὁ αὐτὸς ἀμφοτέρων ἄρχοι, τό τε πεζὸν πολὺ ἂν ἰσχυρότερον εἶναι, Ξεν. Ἑλλ. 3,4,27» = «Οι Λακεδαιμόνιοι ἔκαναν αὐτὴν την ἐνέργεια με αὐτὸ το σκεπτικό, ὥστε ἀν εἶχε την ἐξουσία ο ἴδιος ἀνθρώπος, το πεζικὸ τμήμα να μποροῦσε να ἦταν πιο ἰσχυρό», όπου το δυνητικό συμπερασματικό ἀπαρέμφατο ισοδυναμεῖ με Δυνητική Ὀριστική ἱστορικού χρόνου για το δυνατόν στο παρελθόν: «...ὥς τό τε πεζὸν πολὺ ἰσχυρότερον ἂν ἦν».

4. Ο «ὥς» ως Χρονικός σύνδεσμος εισάγων Χρονικές Επιρρηματικές:

Συνήθως βρίσκεται στην αρχή των περιόδων, όπου εμφανίζει και την χρονική στιγμή του «ὅταν» ή «μόλις» στην ν.ε.

- ✓ «ὥς δὲ ταῦτα εἶπεν [Κριτίας], εἶλκε ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ὁ Σάτυρος [Θηραμένην], Ξεν. Ἑλλ. 2,3,55» = «μόλις ο Κριτίας εἶπε αυτά, ο Σάτυρος τραβούσε ἀπὸ τον βωμό τον Θηραμένην».
- ✓ «ὥς δὲ τοῦτο ἐγένετο, πολλὰ εἰς ἕκαστος τῶν λίθων πράγματα παρεῖχε, Ξεν. Ἑλλ. 2,4,27» = «μόλις ἐγινε αυτό, πολλά προβλήματα ἄρχισε να προσξενεῖ κάθε μία ἀπὸ τις πέτρες»
- ✓ «ὥς δ' αἰεὶ τὰ ἐναντία ὧν ἐβούλετο ἀπέβαινε τῷ Λυσάνδρῳ, ἔγνω δὴ τὸ γιγνόμενον, Ξεν. Ἑλλ. 3,4,8» = «και ὅταν ἄρχισαν να εμφανίζονται τα ἀντίθετα ἀποτελέσματα ἀπὸ αυτά που ἤθελε ο Λύσανδρος, τότε κατὰλαβε τι συνέβαινε».
- ✓ «οἱ δ' Ἕλληνες ὥς εἶδον αὐτὸν προσελαύνοντα, συνέδραμον ὥς εἰς ἑπτακοσίους, Ξεν. Ἑλλ. 4,1,18» = «και οι Ἕλληνες μόλις εἶδαν αὐτόν να προχωρεῖ ἐναντίον τους, συγκεντρώθηκαν περίπου ἑπτακόσιοι στρατιώτες».

5. Ο «ὥς» ως Αιτιολογικός σύνδεσμος εισάγων Αιτιολογικές Επιρρηματικές:

Στην ουσία πρόκειται για Χρονικές προτάσεις, οι οποίες ὁμως αποδίδουν ὄχι τόσο τον χρόνο, ὅσο το Ἄιτιον ἑνὸς φαινομένου ή γεγονότος.

- ✓ «καὶ ὑμεῖς οὖν, ἐὰν σωφρονῆτε, οὐ τούτου ἄλλ' ὑμῶν αὐτῶν φείσεσθε, ὥς οὗτος σωθεὶς μὲν πολλοὺς ἂν μέγα φρονεῖν ποιήσῃ τῶν ἐναντία γιγνωσκόντων ὑμῖν, Ξεν. Ἑλλ. 2,3,34» = «και εσεις λοιπόν, αν εἴσθε συνετοί, δεν θα λυπηθεῖτε πλέον αὐτόν ἐδῶ τον Θηραμένη ἀλλὰ τους ἰδίους σας τους εαυτούς, διότι αὐτός αν τελικά σωθεῖ, εἶναι δυνατόν να κάνει πολλοὺς ἀπὸ ἐκείνους που ἔχουν διαφορετικὴ γνώμη με εσάς, να ἀποθρᾶσυνθούν».
- ✓ «οἱ δ' Ἀθηναῖοι ὥς οὐδὲν ἐδύναντο διαπράξασθαι κατ' ἰσχύν, ἔπεισαν τινὰς τῶν Βυζαντίων προδοῦναι τὴν πόλιν, Ξεν. Ἑλλ. 1,3,16» = «και οι Ἀθηναῖοι ἐπειδὴ δεν μπορούσαν να κάνουν τίποτε ἀπολύτως με δύναμη, ἐπεισαν ορισμένους Βυζαντινοὺς να προδώσουν την πόλη τους».

6. Ο «ὥς» ως Αναφορικό επίρρημα τρόπου εισάγων Αναφορικές επιρρ. προτ. Τρόπου

Οι εγκλίσεις με τις οποίες εμφανίζεται η χρήση του «ὥς», αν προηγείται ρ. αρκτικού χρόνου, εἶναι η Οριστική, η Δυνητική Οριστική Ιστορικού Χρόνου για το δυνατόν στο παρελθόν, η Δυνητική Ευκτική για το δυνατόν στο παρόν ή μέλλον, η τέλος με «ἂν» και Υποτακτική προκειμένου να δηλωθεῖ ο τρόπος και ως υπόθεση. Αν ὁμως προηγείται ρ. ιστορικού χρόνου εμφανίζεται συνήθως (ὄχι πάντοτε) η απλή Ευκτική. Ο «ὥς» εν προκειμένῳ εἶναι ακριβῶς ἴδιος στην χρήση του με τον «ὥσπερ».

- ✓ «Κλέαρχος δὲ ὁ ἄρμοστής οἰόμενος οὐδένα ἂν τοῦτο ποιῆσαι, καταστήσας δὲ ἅπαντα ὥς ἐδύνατο κάλλιστα καὶ ἐπιτρέψας τὰ ἐν τῇ πόλει Κοιρατάδα καὶ Ἐλιξῳ, διέβη παρὰ Φαρνάβαζον..., Ξεν. Ἑλλ. 1,3,17» = «Ο Κλέαρχος ο τοποτηρητής, ἐπειδὴ πίστευε ὅτι κανεῖς δεν ἦταν δυνατόν να το κατορθώσει αὐτό, διευθέτησε τα πάντα ὅπως μπορούσε καλύτερα, και ἀνέθεσε την διαχείριση την πόλεως στον Κοιρατάδα και τον Ἐλίξω και πῆγε να συναντήσει τον Φαρνάβαζο». Αναφ. παραβολική με απλή Οριστ. για το πραγματικό
- ✓ «οἱ δὲ ταῦτα ἐποίησαν ὥς ἐκέλευσε, Ξεν. Ἑλλ. 2,1,27» = «κι ἐκείνοι τα ἔκαναν αυτά ἔτσι ὅπως τους εἶχε διατάξει», ὁμοίως με Οριστική για το πραγματικό.
- ✓ «βουλὴν δὲ καὶ τὰς ἄλλας ἀρχὰς κατέστησαν ὥς ἐδόκει αὐτοῖς, Ξεν. Ἑλλ. 2,3,11» = «την βουλή και τις ἄλλες ἐξουσίες τις οργάνωσαν με τον τρόπο που (ἔτσι ὅπως) φαινόταν σε ἐκείνους σωστό», ὁμοίως με Οριστ.
- ✓ «ἐγὼ δ' ὑπὸ τῆς πόλεως ἐπὶ τὰς ναῦς πεμφεῖς οὐκ ἔχω τί ἄλλο ποιῶ ἢ τὰ κελευόμενα ὥς ἂν δύνωμαι κράτιστα, Ξεν. Ἑλλ. 1,6,5» = «εγὼ λοιπόν ἐπειδὴ με ἔχει στείλει η πόλη ως υπεύθυνος για τα πλοία δεν ἔχω τι ἄλλο να κάνω παρὰ αυτά που με ἔχουν διατάξει, με ὅποιον τρόπο (ὅπως) τυχόν μπορῶ καλύτερα», με «ἂν» & Υποτ. για υπόθεση.

7. Ο «ὥς» ως Αναφορικό επίρρ. τρόπου εισάγων Πλάγιες Ερωτήσεις

Είναι Αναφορικές προτάσεις του τρόπου, που αντί να λειτουργήσουν ως επιρρήματα του 'τρόπου', λειτουργούν κατ' ανάγκην ως 'ουσιαστικά' και γίνονται πλάγιες ερωτήσεις. Η μετατροπή μιας αναφορικής επιρρηματικής του τρόπου σε πλάγια ερώτηση γίνεται, αν το ρήμα που προηγείται είναι 'ερώτησης', 'γνώσης' ή 'άγνοιας', 'μνήμης' ή 'λήθης'.

- ✓ «ἀναμνήσθητε ὥς ἀλγεῖνόν καὶ ἀνωφελὲς ἐστί [τοῦτο], Ξεν. Ἑλλ. 1,7,27», όπου η ύπαρξη του ρ. 'μνήμης' «ἀναμνήσθητε» καθιστά την αναφορική επιρρηματική πρόταση του τρόπου σε ουσιαστική – αντικείμενο στο ρήμα, οπότε αμέσως μετατρέπεται σε πλάγια ερώτηση: «*θυμηθείτε πόσο λυπηρό και ανώφελο είναι αυτό εδώ το γεγονός*».
- ✓ «τά τε ἄλλα διηγεῖτο [Ἐπικυδίδας] ὥς ἔχοι, Ξεν. Ἑλλ. 4,2,2», όπου η παρουσία του ρ. «διηγεῖτο» καθιστά την ακόλουθη «ὥς» πρόταση από Αναφορική Επιρρ. του τρόπου σε ουσιαστικό – αντικείμενο, οπότε και την μετατρέπει αυτομάτως σε πλάγια ερώτηση. Η Ευκτική δικαιολογείται επειδή το ρ. βρίσκεται σε ιστορικό χρόνο, «*και τα υπόλοιπα τα εξιστορούσε ο Ἐπικυδίδας ὅπως συνέβησαν*».
- ✓ «Θουκυδίδης Ἀθηναῖος ξυνέγραψε τὸν πόλεμον τῶν Πελοποννησίων καὶ Ἀθηναίων, ὥς ἐπολέμησαν πρὸς ἀλλήλους, Θουκ. 1,1,1», η «ὥς» πρόταση αν και αναφορική του τρόπου, επειδή λειτουργεί ως ουσιαστικό – επεξήγηση στο προηγούμενο «πόλεμον», αμέσως μετατρέπεται σε πλάγια ερώτηση: «*Ο Θουκυδίδης ο Ἀθηναῖος κατέγραψε τα γεγονότα του πολέμου των Πελοποννησίων και των Ἀθηναίων, με ποῖο δηλ. τρόπο πολέμησαν μεταξύ τους*».
- ✓ «σκέψασθε δὲ ὥς ἄπιστα εἶρηκε, Λυσίας, Κατὰ Σίμωνος, 24», όπου η «ὥς» πρόταση λειτουργεί ως ουσιαστικό – αντικείμενο στο ρ.: «*προσέξτε λοιπόν τώρα πόσο απίστευτα είναι αυτά που έχει πει*».

8. Ο «ὥς» ως Πρόθεση με Αιτιατική πτώση Προσώπων, ή αντωνυμιών

Σ' αυτήν την περίπτωση ο «ὥς» συντάσσεται με ρ. που δηλώνουν κίνηση – προσέγγιση, και λειτουργώντας ως πρόθεση δημιουργεί ένα εμπρόθετο προσδιορισμό που δηλώνει την εις τόπον κίνηση

- ✓ «οἱ δὲ λοιποὶ στρατηγοὶ συνεχώρησαν.....πρὸς βασιλέα πρέσβεις Ἀθηναίων ἀναγαγεῖν, Ξεν. Ἑλλ. 1,3,8» = «*και οι υπόλοιποι στρατηγοί συμφώνησαν να στείλουν στον Πέρση βασιλιά πρέσβεις των Ἀθηναίων*»
- ✓ «...ὅτι πέμψουσι ὥς αὐτοὺς πρέσβεις περὶ ὧν λέγουσιν...Θουκ. 1,90» = «*...ὅτι θα στείλουν σε εκείνους πρέσβεις γι' αυτά που ζητούν*»
- ✓ «ἀφίκετο [Βρασίδας] ὥς Περδίκκαν καὶ ἐς τὴν Χαλκιδικήν, Θουκ. 6,67» = «*και πήγε ο Βρασίδας στον Περδίκκα και στην Χαλκιδική*»
- ✓ «...ὅτε ἔτι ἐν τῇ εἰρήνῃ ἔπεμψαν ὥς ὑμᾶς περὶ ἀποστασίας, Θουκ. 3,13» = «*...ὅταν στην περίοδο της ειρήνης ἔστειλαν σε εσάς μήνυμα για αποστασία*»
- ✓ «...πρέσβεις πέπομφε ὥς βασιλέα..Δημ. Φιλίππ. 1, 48» = «*...εκείνος ἔστειλε πρέσβεις στον Πέρση βασιλιά*»

9. Ο «ὥς» ως Αναφορικό επίρρ. εισάγει Αναφορικές επιρρ. προτ. ως β' όρο συγκρίσεως

Ο «ὥς» εδώ είναι ακριβώς ίδιος με τον συγκριτικό «ἢ», και μεταφράζεται με τον ίδιο τρόπο. Πρόκειται για κανονικές Αναφορικές επιρρ. προτάσεις τρόπου, οι οποίες όμως επειδή προηγείται επίθετο ή επίρρημα συγκριτικού βαθμού παίρνουν την θέση του β' όρου συγκρίσεως.

- ✓ «καὶ τῖς ἂν καλλίων κρίσις τούτου γένοιτο ἢ ὥς ἐπολέμησαν πρὸς ἀλλήλους; Ξεν. Ἑλλ. 2,4,41» = «*και ποιά διαπίστωση θα ήταν καλύτερη γι' αυτό το γεγονός, από το πώς πολέμησαν αυτοί μεταξύ τους*»
- ✓ «ἔστι γὰρ μείζω τάκείνων ἔργα ἢ ὥς τῷ λόγῳ τις ἂν εἴποι, Δημ. Φιλίππ. 2,11» = «*οι ενέργειες εκείνων είναι πολύ πιο σημαντικές απ' ό,τι είναι δυνατόν κάποιος να πει με τα λόγια*».
- ✓ «ἦν δὲ ἄρα τινὶ δοκῇ ὑμῶν ἄλλη κάλλιον εἶναι ἢ ὥς ἂν νῦν ἐλαύνωμεν, ἐπειδὰν πάλιν ἔλθωμεν, διδασκέτω, Ξεν. Κύρ. 8,3,2» = «*και αν σε κάποιον από εσάς υπάρχει η αντίληψη ότι είναι καλύτερο σε κάποιον άλλο μέρος, παρά έτσι ὅπως τώρα εξορμούμε, όταν πάλι επιστρέψουμε, να μας το πει*».

☛ **Σημ.2:** Ενίοτε η πρόταση του «ὥς» μετά από συγκριτικό βαθμό ενδέχεται να μην είναι αναφορική επιρρ. του τρόπου, αλλά συμπερασματική, όμως πάλι εκτελεί χρέη β' όρου συγκρίσεως:

- ✓ «καὶ τὰς γὰρ ἀσπίδας μείζους ἔχουσιν ἢ ὥς ποιεῖν τι καὶ ὁρᾶν, Ξεν. Ἑλλ. 6,4,17» = «και αυτοί έχουν τις ασπίδες τους πολύ μεγαλύτερες από το (ὥστε) να κάνουν κάτι ή να βλέπουν κάτι», όπου ο «ὥς» με απαρέμφατο λειτουργεί ως συμπερασματική πρόταση.
- ✓ «ἀλλ' ἐκεῖνο μεγαλοπρεπέστερον ἡγοῦμαι ἢ ὥς τῆς ἐμῆς θεραπείας προσδεῖσθαι, Ξεν. Ἀπομν. 1,4,10» = «αλλά εκείνο εγώ το θεωρώ πολύ πιο σημαντικό, από το (ὥστε) να χρειάζεται την δική μου φροντίδα», όπου πάλι ο «ὥς» λειτουργεί με το απαρέμφατο ως συμπερασματική πρόταση.

10. Ο «ὥς» ως Επιρρηματικός προσδιορισμός τρόπου

Με αυτήν την χρήση απαντά ο «ὥς» όταν συντάσσεται με ένα ουσιαστικό και επεξηγεί επιρρηματικά ένα προηγούμενο επίθετο ή ουσιαστικό ως ένα επιρρηματικό προσδιορισμός τρόπου.

- ✓ «ὥστε οὐ μόνον ὥς ἐχθρῷ αὐτῷ προσήκει ἀλλὰ καὶ ὥς προδότῃ ὕμῶν τε καὶ ἡμῶν διδόναι δίκην. Ξεν. Ἑλλ. 2,3,29» = «Ἄρα λοιπὸν ταιριάζει σ' αὐτόν ὄχι μόνο σαν κάποιον που εἶναι ἐχθρὸς, ἀλλὰ και σαν κάποιον που εἶναι προδότης και δικὸς σας και δικὸς μας, να τιμωρηθεῖ», όπου ο «ὥς» συντάσσεται με τα «ἐχθρῷ» και «προδότῃ» και δημιουργεί δυο επιρρηματικούς προσδιορισμούς του τρόπου.
- ✓ «ἦν δὲ [Βρασιδᾶς] οὐδὲ ἀδύνατος, ὥς Λακεδαιμόνιος, εἰπεῖν, Θουκ. 4,84,2» = «και ο Βρασιδᾶς σε καμία περίπτωση δεν εἶχε την παραμικρὴ ἀδυναμία, σαν Λακεδαιμόνιος που ἦταν, να μιλήσει».

11. Ο «ὥς» ως Αναφορικό Επίρρημα τρόπου με υπερθετικού βαθμού επίθετο - επίρρημα

Πολλές φορές ο «ὥς» συντάσσεται με επίθετο ή επίρρημα υπερθετικού βαθμού, για να δείξει τον ανώτατο βαθμό υλοποιήσεως μιας πράξης, και έτσι δημιουργεί ένα επιρρηματικό προσδιορισμό του ποσού ή του τρόπου

- ✓ «ὥς τάχιστα ἕκαστος δύναται, Θουκ. 4,128,1» = «ὅσο πιο γρήγορα μπορούσε ο καθένας».
- ✓ «ἐν δὲ τῇ Σικελίᾳ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τοῦ ἦρος καὶ ὁ Γύλιππος ἦκεν εἰς τὰς Συρακούσας, ἄγων ἀπὸ τῶν πόλεων ὧν ἔπεισε στρατιὰν ὅσῃν ἕκασταχόθεν πλείστην ἐδύνατο, Θουκ. 7,21,1» = «και ἐπὶ σης στην Σικελία την ἴδια περίοδο της ἀνοιξης ἐφτασε και ο Τύλιππος στην περιοχή των Συρακουσῶν, φέρνοντας μαζί του ἀπὸ τις πόλεις τις οποίες ἐπεισε, στρατὸ ὅσο μεγαλύτερο μπορούσε ἀπὸ κάθε μία περιοχή».
- ✓ «καὶ ἐπιμελοῦνται [οἱ γονεῖς] πάντα ποιοῦντες ὅπως οἱ παῖδες αὐτοῖς γένωνται ὥς δυνατόν βέλτιστοι, Ξεν. Ἀπομν. 2,2,6» = «και φροντίζουν οι γονεῖς κάνοντας το κάθε τι, για να γίνουν τα παιδιά τους ὅσο το δυνατόν καλύτερα».

12. Ο «ὥς» ως Τελικός σύνδεσμος με μετοχή Μέλλοντα

Αν ο «ὥς» συνταχθεῖ με μετοχή Μέλλοντα χρόνου, τότε σχηματίζει μία συνημμένη μετοχή επιρρηματική που δηλώνει επιρρηματικά τον 'σκοπό' και αναλύεται σε δευτερεύουσα Τελική πρόταση. **(Για περισσότερα δεξ [ΕΔΩ](#))**

- ✓ «οἱ Ἀθηναῖοι παρεσκευάζοντο ὥς πολεμήσοντες, Θουκ. 2,7,1» = «οι Ἀθηναῖοι προετοιμαζόντουσαν με σκοπὸ (για να) πολεμήσουν».
- ✓ «ὁ δὲ [Ἀρταξέρξης] συλλαμβάνει Κῦρον ὥς ἀποκτενῶν, Ξεν. Ἀνάβ. 1,1,3» = «και ο Ἀρταξέρξης συλλαμβάνει τον Κύρο για να τον σκοτώσει».
- ✓ «ἡγγέλλετο βασιλεὺς διανοεῖσθαι ὥς ἐπιχειρήσων πάλιν ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας, Πλ. Μενέξ. 241d» = «και ακουγόταν η πληροφορία ὅτι ο Πέρσης βασιλιάς καταστρώνει σχέδια για να επιτεθεῖ ἐκ νέου ἐναντίον των Ἑλλήνων».
- ✓ «παρεσκευάζετο [Καλλικρατίδης] ὥς ἀπαντησόμενος τοῖς πολεμίοις, Ξεν. Ἑλλ. 1,6,3» = «ο Καλλικρατίδης ποετοιμαζόταν για να συναντήσει τους αντιπάλους»

13. Ο «ὥς» ως Αιτιολογικός σύνδεσμος με Μετοχή (πλην του Μέλλοντα)

Ο «ὥς» συντασσόμενος με μετοχές όλων των χρόνων πλην του Μέλλοντα, σχηματίζει μία αιτιολογική μετοχή που δηλώνει την υποκειμενική αιτιολογία, δηλ. μία προσωπική εκτίμηση απόδοσης αιτίου. (Για περισσότερα δες [ΕΔΩ](#))

- ✓ «τὰ ἐνθάδε ὑπάρχοντα [χρήματα] Λύσανδρος Κύρω ἀποδοὺς ὥς περιττὰ ὄντα οἷχεται, Ξεν. Ἑλλ. 1,6,10» = «τα χρήματα που υπήρχαν εκεί, ο Λύσανδρος αφού τα επέστρεψε στον Κύρο με την αιτία ότι δεν του χρειάζονταν, έφυγε».
- ✓ «προσιῶν δὲ [Ἑτεόνικος] ἐν μέρει παρ' ἐκάστην ναῦν παρεθάρρυνέ τε καὶ παρήνει πολλά, ὥς τοῦ γεγενημένου οὐδὲν εἰδῶς, Ξεν. Ἑλλ. 2,1,5» = «ο Ἑτεόνικος πλησίασε ξεχωριστά σε κάθε ένα πλοίο και τους ενθάρρυνε και τους παρακινούσε πολύ, επειδή δήθεν δεν γνώριζε καθόλου αυτό που είχε συμβεί»
- ✓ «ἡμεῖς οὖν τοῦτον ὑπάγομεν καὶ ὥς ἐπιβουλεύοντα καὶ ὥς προδίδοντα ἡμᾶς τε καὶ ὑμᾶς, Ξεν. Ἑλλ. 2,3,33» = «εμεῖς λοιπόν αυτόν εδώ τον συλλαμβάνουμε και διότι κατά την γνώμη μας υπονομεύει τα συμφέροντά μας, και διότι κατά την γνώμη μας προδίδει τόσο εμάς όσο και εσάς»

14. Ο «ὥς» ως Αναφορικό επίρρημα τρόπου στις εκφράσεις «ὥς/ὥσπερ ἂν εἶ»

Πρόκειται για ελλιπή υποθετικό λόγο, ο οποίος κατάντησε ως μία ανεξάρτητη επιρρηματική έκφραση, και αντιστοιχεί με την ν.ε.: *Μου μίλησε, σαν να με γνώριζε από χρόνια*. (Για περισσότερα δες [ΕΔΩ](#)).

15. Ο «ὥς» ως Αναφορικό επίρρημα τρόπου συνθέτει ένθετες επιρρηματικές προτάσεις

Ένθετη πρόταση, και εν προκειμένω αναφορική επιρρηματική, ονομάζουμε κάθε πρόταση η οποία εκφράζει ένα περιεχόμενο, το οποίο συντακτικά δεν συνδέεται με τις λοιπές προτάσεις της περιόδου στην οποία η ένθετη πρόταση ανήκει. Συνήθεις τέτοιες ένθετες επιρρηματικές αναφορικές προτάσεις του 'τρόπου' είναι οι εξής:

- «ὥς ἔπος εἰπεῖν = για να μιλήσουμε έτσι», «ὥς ἀπλῶς εἰπεῖν = για να μιλήσουμε απλά», «ὥς δὲ συνελόντι εἰπεῖν = για να ανακεφαλαιώσουμε», «ὥς ἐν βραχεῖ εἰπεῖν = για να μιλήσουμε εν συντομία».
- ✓ «ἴστε γὰρ δήπου τοῦθ' ὅτι γῆς καὶ θαλάττης ἦρχον ὥς ἔπος εἰπεῖν Λακεδαιμόνιοι κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους, Δημ. Παραπρ. 264», όπου η ένθετη πρόταση του «ὥς ἔπος εἰπεῖν» βρίσκεται εντός της ειδικής και δεν μετέχει στην σύνταξη της περιόδου, «γνωρίζετε λοιπόν καλά και τούτο, ότι δηλ. και στην ξηρά και στην θάλασσα – για να το πούμε έτσι – οι Λακεδαιμόνιοι είχαν τότε την κυριαρχία».
 - ✓ «ἐγὼ δ' οὐδεπώποθ' ἠγησάμην χαλεπὸν [ἐστὶ] τὸ διδάξαι τὰ βέλτισθ' ὑμᾶς (ὥς γὰρ ἀπλῶς εἰπεῖν, πάντες ὑπάρχειν ἐγνωκότες ἔμοιγε δοκεῖτε), ἀλλὰ τὸ πείσαι πράττειν ταῦτα, Δημ. Προοίμ. 27,1», όπου η πρόταση του «ὥς ἀπλῶς εἰπεῖν» βρίσκεται ένθετη μέσα στην περίοδο και δεν μετέχει στην σύνταξη της περιόδου ως 'πρόταση', «εγώ ποτέ δεν θεώρησα δύσκολο να σας πω ποιό είναι το σωστό – για μιλήσουμε με απλά λόγια, όλοι μου δίνετε την εντύπωση ότι το γνωρίζετε καλά – αλλά να σας πείσω να το κάνατε πράξη».
 - ✓ «ὥς γὰρ συνελόντι εἰπεῖν οὐδὲν ἀξιόλογον ἄνευ πυρὸς ἄνθρωποι τῶν πρὸς τὸν βίον χρησίμων κατασκευάζονται, Ξεν. Ἀπομν. 4,3,7» = «και για να ανακεφαλαιώσω – τίποτε το άξιο λόγου οι άνθρωποι δεν κατασκευάζουν χωρίς την βοήθεια της φωτιάς».
 - ✓ «ὥς δ' ἐν βραχεῖ εἰπεῖν, ἅπαντες ἐπιστάμεθα ὅτι Ἀγησίλαος ὅπου ᾤετο τὴν πατρίδα τι ὠφελήσειν, οὐ πόνων ὑφίετο., Ξεν. Ἀγ. 7,1» = «και για να το πούμε με συντομία – όλοι γνωρίζουμε ότι ο Αγησίλαος σ' όποιο ζήτημα πίστευε ότι θα εξυπηρετήσει την τόπο, δεν υποχωρούσε εξ αιτίας των κακουχιών»

16. Ο «ὥς» ενισχύει την έννοια της διανεμητικότητας σε συγκεκριμένες εκφράσεις

Ο «ὥς» προτάσσεται στα αντωνυμικά επίθετα «ἕκαστος», «ἐκάτερος»

- ✓ «τῶν δὲ ἐφορμούντων ὥς ἕκαστοι ἥνοιγον, Ξεν. Ἑλλ. 1,6,21» = «ο κάθε ένας από εκείνους που έκαναν την επίθεση, ξανοιγόταν με τα πλοία τους στο πέλαγος», όπου υποκ. στο ρ. είναι η έκφραση «ὥς ἕκαστοι».
- ✓ «καὶ μετὰ τοῦτο ἀπέπλευσαν ἐξ Ἑλλησπόντου ὥς ἕκαστοι κατὰ πόλεις, Θουκ. 1,89,2» = «και μετά από αυτό το γεγονός αναχώρησαν με τα πλοία τους από τον Ελλήσποντο ο καθ' ένας για την δική του πόλη», ομοίως υποκ. στο ρ. είναι η έκφραση «ὥς ἕκαστοι»

17. Ο «ὥς» συντασσόμενος με εμπρόθετους προσδιορισμούς εκφράζει παραβολή

Όταν ένας εμπρόθετος προσδιορισμός με τις προθέσεις «εἰς», «ἐπί», «πρός» & Ἀιτιατική πτώση δεχθεί εμπρός από αυτόν το ομοιωματικό – παραβολικό επίρρημα «ὥς», τότε όλος μαζί ο εμπρόθετος εκτός από ό,τι εκφράζει από μόνος του, δηλώνει συγχρόνως και παραβολή – σύγκριση εξ αιτίας της υπάρξεως του «ὥς»

- ✓ «ἀπέπλεον μετὰ τῆς Σαλαμινίας ἐκ τῆς Σικελίας ὥς ἐς τὰς Ἀθήνας, Θουκ. 6,61,6» = «και εκείνοι ξεκινούσαν δια θαλάσσης με το πλοίο 'Σαλαμινία' από την Σικελία σαν να πήγαιναν στην Αθήνα».
- ✓ «καὶ εἶδον τοὺς ἐναντίους παρασκευαζομένους ὥς ἐς μάχην, Θουκ. 1,62,5» = «και είδαν τους αντιπάλους τους να προετοιμάζονται σαν να επρόκειτο να ξεκινήσουν την μάχη».
- ✓ «ἐξ ᾧν ἄλλα τε πολλά, ὥς ἐν μεγάλῃ πόλει καὶ ἀρχὴν ἐχούσῃ, ἡμαρτήθη καὶ ὁ ἐς Σικελίαν πλοῦς, Θουκ. 2,65,11» = «εκτός όμως αυτών, έγιναν και άλλα πολλά λάθη, όπως σε μία μεγάλη χώρα που μάλιστα έχει και δύναμη, αλλά έγινε επίσης και το λάθος της Σικελικής εκστρατείας».
- ✓ «κατέλαβε τὴν ἀκρόπολιν ὥς ἐπὶ τυραννίδι, Θουκ. 1,126,5» = «κι εκείνος κατέλαβε την ακρόπολη, σαν να ήταν ένα τυραννικό πραξικόπημα»